

A kolozsvári diákegység levele

A volánk egytestvér egyetemen, a kolozsvári egyetemen is diákegység van: a K.M.D.Sz. —

Ez a velünk egyazon szellemiségű deákszervezet intézett egy levelet Ambrus Józsefhez, a Turul Szövetség fővezéréhez.

Mivel a Turul Szövetség fővezérétől nem kapott a K.M.D.Sz. rá semmilyen választ, azzal a kéressel fordult testvérszervezetéhez, a SzEI-hez, hogy közölje lapjában ezt a levelet, hogy az így nyilvánosságra kerülve, mindenkinek, akit illet, a tudomására jusson.

A SzEI természetesen eleget tesz ennek a kérésnek és szóról-szóra hűen közli ezt a levelet, megjegyzeve, hogy a rá, a Turul Szövetség fővezérétől esetleg érkező választ is — kérésére — természetesen szintén szívesen közli majd.

Kedves Bajtársam!

A Nemzetörből értesültünk, hogy erdélyi felderítő utad és az itteni diákvezetőkkel folytatott megbeszéléseid nem csekély eredménnyel jártak, mert sikerült az ősz folyamán beindítandó szervezkedéseknek a talaját előkészítened.

Már jóelőre megjegyezzük, hogy a körülött és erdélyi látogatásoddal kapcsolatban semmi kifogásunk nincs, sőt hogy egyáltalán sor került rá a legnagyobb örömmel vesszük, de néhány általunk fontosnak tartott elvi és gyakorlati szempont parancsolólag követeli, hogy azokat adott esetekben Nektek is tudomásotokra hozzuk.

Mindig tudatában voltunk a diákegységek feltétlen fontosságának, ember és szellemnevelő jelentőségének és társadalmi súlyának s ez a felismerés termelte ki és tartotta életben a nehéz kisebbségi időkben is a magyar diákszervezetet a román államhatalom minden tiltása és megszüntető intézkedései ellenére s ugyanez a felfogás teremtette meg a K. M. D. Sz.-t a felszabadulást követő időkben, bár beindulásunk csak félesztendő múltán ez év márciusában történthetett meg a szervezkedési jog körüli akadályok miatt. Megindulásunk után a Kolozsváron tartózkodó magyar egyetemi hallgatók 95%-a belépett a K. M. D. Sz. tagok közé. Hogy azóta mi történt, nem kívánjuk részletezni, mert munkánkról, és eredményeinkről nyomtatott jelentésünkben hivatalosan be fogunk számolni, de közületek is, akik Kolozsvárt jártak, ezekről mindannyian tudomást szereztek. Szövetségünk a fiatal szervezet egészségével, a húszesztendősi diákmult tapasztalataival és az új helyzet kívánalmáival számotvetve megtalálja útjának irányát.

Hisszük, sőt tudjuk, hogy amit teszünk jó és helyes, az irány amelyet választottunk s reméljük, hogy ezt az utat egymagunkban is meg tudjuk járni itt Erdélyben s nem kell segítségünkre jöjjenek a „legnagyobb magyar nacionalista szövetség” alakulatai az általuk képviselt szellem erejével és terjesztésének szükségérrel. Mert eszméileg is volt alkalmunk tisztulni a világnézeti harcok gyilkos tüzeiben; s erdélyi vonatkozású dolgaink megítélésében is magunkat érezzük illetékeseknek; a román államhatalommal folytatott küzdelmeink és taktikánk pedig alkalmat adtak arra, hogy a magyar nacionalizmus szent gondolata bennünk is helyes tartalmat és formát nyerjen. Ilyenformán nem érezzük szükségét annak, hogy a Turul importáljon hozzánk magyar gondolatokat és nacionalizmust. Hiszen a diákegység megteremtésének a gondolata a fővárosi diákélet legjobbjainál állandóan szereplő tétel, ámbar mind- eddig meg nem valósult. Nehezen

értjük meg tehát, hogy éppen a Turul fővezérét mért igazolja jobban az erdélyi diákegység megbontása, mint az országos Magyar Diákegység megvalósítása s a Turul imperialista törekvései számára miért jelölte ki éppen az erdélyi tájat, amikor még hónapok is sok elrendezni valója akadna.

Az „erdélyi ifjúság vezetőivel való tárgyalásaidat” sem tudjuk teljesen megérteni. Kolozsvárt a magyar diákság jelenlegi vezetői nem a „30 éven felüliek” sem a „20 éven aluliak” között keresendők, hanem az egyetem tényleges hallgatói közt, de közülünk legjobbtudomásunk szerint egyikkel sem beszéltél és elgondolásaidat sem közölted, pedig gondoljuk a személyes beszélgetés munkádat sokban megkönnyítette volna.

Né gondold, hogy sorainkat hatalmas féltékenységből eredő félelem sugallta, mert ez az érzés számunkra idegen, hanem a helyzet ismeretéből származó bölcs belátás.

Befejezésül megemlítjük, hogy nálunk a iákság irányítását vállalni, vezetésében résztvenni áldozatos munka. Önuralmat, sok-sok gon-

dot, utánajárást és vajmi kevés dicsőséget jelent. De vállalják ezt egyesek a magyar ifjúság iránti szeretetből, sorsa iránti aggodásból, magyar kötelességérzetből, minden egyéb törekvéstől mentesen. — Ezért óvakodunk minden felesleges külsőségtől és formától s ezért nézük fokozottabb mértékben a lényegre, a diákjóléti célokat, menekültek ellátását, a diákság érdekvédelmét; munkaközösségeink pedig a szakoktatás egyoldalú túlságbavitelének hiányát társadalmi és más egyéb kérdések vizsgálatával pótolják.

Hisszük, hogy sorsainkat megértéssel veszed és jogosnak találsz minden olyan replikát, amely az egészség védelmében, az erők okatlan szétszóródása ellen születik meg s Magad is osztozol a jobb jövő reményében folytatott küzdelmünkben. Ha működésed túl borúsán ítéljük meg, hát „pater peccavi” bocsánat érte.

Bízva abban, hogy a szebb jövő az azonos elgondolás és a baráti együttműködés jegyében születik meg, maradunk bajtársi szeretettel, Kolozsvár, 1941 szeptember 4.

P. H.

A kolozsvári magyar diákok nevében:

Kolosy Márton s. k.
a K. M. D. Sz. elnöke.

Fényképezzünk!

A fényképezés hatalmas fejlődése mind jobban terjeszkedik s egyre nagyobb területen éreztetni hatását. Ismeretközli, ízlésfejlesztő szerepe folytán igen jelentős tényezője az emberi művelődésnek. A fényképezőgép ma már egyaránt ott található a gyáros és a munkás szobájában, a tudós laboratóriumában s a kirándulók vállán, hogy megrögzítsen egy-egy soha vissza nem térő pillanatot. De nemcsak szórakozási eszköz, hanem segítőtárs is. A tudományos életben is óriási szerepe van, s már Serret 1845-ben, összehasonlító embertani előadásahiz használja fel Thiesson felvételeit. Röntgen 1895-ben állapítja meg a róla elnevezett sugarak hatását s ezzel megindítja a röntgenfényképezés fejlődését.

Sok és neves tudós — közöttük első helyen a magyar Petzal József, ki az első nagy fényérűségű arcképbjektívet alkotta meg 1840-ben — hosszú kísérleteinek eredményeképpen, a fényképezés eljárásainak műszaki fejlődése járult hozzá a fényképezés gyors elterjedéséhez, de ez ugyanakkor háttérbe szorította a művészi törekvést. A szakfényképezés üzleti érdekből a tömegek ízléséhez alkalmazkodik, erőszakolt beállításával a fényképezés színvonalát süllyeszti. Sajnos a műkedvelő (amateur) fényképezésnek is csak nagyon kis része törekszik művészi célokra s így nem is tudnak képeikkel gyönyörködtetni. Nem is keresnek alkalmat szép felvételek készítésére, s csak az a fontos, hogy a gépbe szorult 16 vagy 36 felvételt „elpuskázák.” Lehetőleg „ő” a strandon, a padon vagy a szobrok tövében stb. Természetesen előlről és hátulról. Ilyen módon művészi fejlődést elérni nem lehet.

A fényképezés művészi fejlődése csak akkor indul meg, ha a műkedvelő fényképezés egyesületekben szervezkednek, s kiállítások és előadások rendezésével gondoskodnak arról is, hogy művészi munkásságuk nyilvánosságra kerüljön.

Ez indította a SzEI vezetőségét arra, hogy a SzEI keretein belül a fotómunkaközösséget is létrehozza s a fényképezést eddigi szerepétől eltérően a művészi és a tudományos munka szolgálatába állítsa.

A fotómunkaközösség célja a művészi fényképezés fejlesztése s elsősorban a SzEI-ben, az egyetemünkön folyó munka megörökítése és nyilvánosságra hozása. E célból pályázatokat is hirdetünk, melyeken mindenki saját munkakörébe tartozó felvételekkel szerepelhet.

Első összejövetelünket október hó 10-én este 7 órakor tartjuk, melyre ez úton hívom meg az érdeklődőket. Különösen az orvostanhallgatók figyelmét hívom fel a fotómunkaközösség működésére, mert az itt szerzett ismereteket esetleges klinikai működésük alkalmával igen jól tudják hasznosítani.

A fenti célok eléréséhez természetesen igen nagy elméleti és gyakorlati felkészültség szükséges. E végből később meghatározandó időpontban öt előadást tartunk, melyeknek tárgya a következő:

I. A fényképezés története.

II. Anyagismeret. (A fényképezőgép és kellékei, fényképezés nyersanyagai, fényképezési műhely és felszerelés.)

III. Fényképezési vegytan. (Vegytani alapismeretek, fontosabb elemek és vegyületek, fényképezés fontosabb vegyi folyamatai.)

IV. Fényképezési fénytán. (Fénytani alapismeretek, világítás, objektívek, fénytani segédeszközök.)

V. A fényképezés eljárásai. (A felvétel, negatív eljárás, pozitív eljárás, különleges eljárások.)

Az elméleti előadások után térünk rá a gyakorlati részre. A fotómunkaközösség laboratóriuma hetenként kétszer a tagok rendelkezésére áll s ekkor mindenki sajátkezűleg hívhatja elő, s tetszés szerint másolhatja vagy nagyméretű felvételeit. Ilyen módon nem is fog anyagi gondot okozni a fényképezés, mert a másolatok és a nagyméretűképek úgyszólván fillérekké kerülnek.

Ezenkívül fotókirándulásokat és az összegyűjtött anyagból kiállításokat, előadásokat rendezünk, melyek reméljük az egyetemi munka leghatásosabb hirdetői lesznek.

Jó fényt!

A Fotókedvelők Munkaközösségének vezetője.

Apró mondanivalók

— Mivel ünnepeltes Széchenyit?

— Ott voltam a stafétán...

— Ez semmi!

— Meghallgattam négy ünnepélyt és tizenhat beszédet...

— Ez semmi!

— Beszédet mondtam róla az egyik egyesületben...

— Ez semmi!

— Elovastam a Hitelt. Nem hagyott nyugodni. Azóta is bennem van ez a könyv. Minden nap úgy érzem, felényit sem tettem annak, amit kellett volna és megtehettem volna nyugtalan vagyok. Mit tegyék?...

— Jöjj a Magyarságismereti Munkaközösségbe! Dolgozz ott komolyan. Járj falut a regös-cserkészekkel.

— Ismerd meg Szegedet! Al-sóvárost, a Cserepes-sori szűkséglakásokat. Nézz ki Tápéra, és járj látószemmel! Vedd észre a hibákat és legelőször magad a t építsd újjá, erőssé, magyarrá! És ne szaladgálj nyugtalanul, nem tudva: „mit tegyék”, hanem tedd ezeket! Ez már valami!

Augusztusban miniszteri rendelet egységesítette a magyar ifjúság honvédelmi- és sportnevelésével foglalkozó egyesületeket. Örömmel üdvözljük ezt a rendeletet, mert meggyőződünk arról, hogy nemcsak szervezeti változást jelentett, hanem lepentemozgalom korszerűsítését. Az augusztus végén rendezett ifjúsági vezetői tábor mutatja, hogy teljes átalakulás kezdődött, mely élénkébbsé s az ifjúságnak kedvezőbbé akarja tenni a levente-munkát, s azért, hogy nemcsak katonai előképzést, de magyar vállalkozást is ad az eddiginél is jobban szolgálja a nemzeti érdekeket. A leventeifjúság nevelése a jövőben fiatal vezetők bevonásával, a magyarországi adottságok figyelembevételével történik meg.

Az egységesítő rendelet maga után vonja az egyetemi ifjúsági kérdést: mikor történik meg végre az egyetemi egyesületek egységesítése? Kolozsvár és Szeged egyetemi ifjúsága elől járt a jópéldával, s megteremtette az egyetem egységes diákszervezetét, mely kizárja, hogy idegenek beleszóljanak az ifjúság irányításába, s megszünteti az eddigi végzetes széttagoltságot, mely megakadályozta az egyes egyetemek ifjúságának komoly érdekképviseletét. Ma már egyes mozgalmak vezetősege nyíltan hirdeti, hogy a V. K. M. egységesítési terve csődöt mondott. Szeretnénk hinni, hogy nem így van, s a késedelemnek csak az ifjúság érdekében végzett alapos előkészítés az oka. Nincs szükség arra, hogy ezentúl is működjenek olyan diákszövetségek, melyek csak az egyetemi ifjúság széttagolására alkalmasak, vagy esetleg politikai pártoknak kínálnak fel a deák-ságot.

—N—

Új határozatot olvastunk a dékáni hivatalok hirdetőtábláin. Az egyetemi tanács szakított a liberális múlt címkorságával és kimondta, hogy a deákok a jövőben kerüljék a „Méltóságos Uram” megszólítást és professzoraikat nevezék egyszerűen, de annál nagyobb tisztelettel „Professzor Úrnak”.

A hallgatók nagy örömmel köszönik a tekintetes Tanács határozatát, kiáltja az alázatoskodó, gerinctelen hajlongós lehetőségét is. Köszönjük ezt a határozatot a Rector Magnificusnak, és a tekintetes Tanács többi tagjának és tisztelettel kérjük őket szoktassanak le bennünket az „alázatos tisztelem” nem kevésbé alázkodó gerinctelen köszönésmódjáról, hogy szeretettel köszönthessük a „jó napot!” professzor urainkat.